

Handläggare
Bosse Björk

Remissvar från Karlskoga kommun avseende Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd (SOU2020:78)

Karlskoga kommun tackar för möjligheten att lämna synpunkter på rubricerat förslag till förändrad strandskyddslagstiftning (ärende M2020/02032)

Generella synpunkter

Utredningens uppdrag löd enligt följande: *Utredningen ska enligt direktiven (dir. 2019:41) föreslå de författningsändringar och andra åtgärder som medför att strandskyddet i miljöbalken görs om i grunden.*

Det är bara att konstatera att så inte blev fallet. Resultatet är istället mindre förändringar i befintligt regelverk.

De grundläggande syftena med strandskyddet behålls oförändrade. Av de särskilda skälen i miljöbalken för undantag mot strandskyddet behålls 1-6 oförändrade och det för det sjunde – LIS-områden – ändras benämning *Landsbygdsutvecklingsområden* till *Landsbygdsområden*. Ett nytt särskilt skäl har tillkommit – *Åtgärder för klimatanpassning* – vilket inte är något fel i sig men som redan bör kunna tolkas in i det befintliga femte särskilda skälet *Angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området*.

Kanske ska kommunerna vara nöjda med att de förändringar som föreslås, i de flesta fall åtminstone, inte innebär ytterligare skärpning av strandskyddet.

Karlskoga kommun hade sett fram mot att en förändring av strandskyddet *verkligt* gjordes om i grunden, där utgångspunkten är den specifika platsens förutsättningar och där kommunen har ett betydligt större inflytande över värdering och beslut. Det bör bland annat leda till att den stelbenta 100-metersgränsen skrotas, beroende på de platsspecifika förutsättningarna ger 25, 50 eller 75 meter på de flesta platser ett fullt rimligt skydd. I detta ligger även att strandnära lägen för exempelvis bostadsbyggande i högre utsträckning kan väljas utifrån var människor vill bosätta sig, inte de allt för ofta poänglösa områden som blir över när alla trubbiga kriterier har uppfyllts.

Då de förändringar i regelverket som nu föreslås blir så begränsade, borde dock förslaget borge för att alla tidigare prejudikat rensas bort så att nya och mindre begränsande tolkningar kan göras inom ramen för de

oförändrade särskilda skälen. Exempelvis bör det inte krävas en väg av E4-dignitet för att avgränsa strandskyddet. En vanlig gata och väg, till och med en gång- och cykelväg av normal standard, borde vara tillräcklig som avgränsning ifall inte särskilt betydande värden finns på platsen. Om så sker kan förslaget trots de blygsamma förändringarna ändå ge ett utfall som något mera motsvarar förespeglade förväntningar.

Bra delar i förslaget

- Att det generella strandskyddet vid små sjöar och vattendrag* tas bort.
- Att strandskyddet för anlagda vatten tas bort.
- Att strandskyddet kan upphävas inom landsbygdsområden* utan en omfattande, tidsödande (och ofta dyr) ÖP-process så att utredning och bedömning kan prövas på verkliga och genomförbara projekt.
- Att kravet på landsbygdsutveckling och koppling till mindre orter samt koppling till befintlig bebyggelse tas bort för landsbygdsområden.
- Att det blir enklare att få dispens för *enstaka bostadshus* och *verksamheter som har fördel av ett strandnära läge* inom landsbygdsområden.
- Att länsstyrelsen ska tillhandahålla ett aktuellt digitalt kartlager som tydligt visar var strandskydd gäller och inte.

Bra delar i förslaget som bör justeras

- *Vad gäller det generella strandskyddet vid små vattendrag så finns redan ett generellt undantag i Örebro län men där gränsen är 6 meters bredd. Ett undantag från 2 meter skulle alltså bli en skärpning. Behåll nuvarande breddmått där kartunderlag dessutom redan finns.
- Att Länsstyrelsen kan besluta om att införa strandskydd vid små sjöar och vattendrag är acceptabelt men då ska strandskyddszonen kunna vara betydligt mindre än 100 meter.

Delar i förslaget där utfallet är oklart

- *Att strandskyddet kan upphävas inom landsbygdsområden utan en omfattande och tidsödande ÖP-process är i sig bra men de kriterier som ska uppfyllas; *god tillgång på obebyggd mark, att efterfrågan på mark inte är stor* samt att *området inte är av särskild betydelse för strandskyddets syften* gör det omöjligt att bedöma ifall det här verkligen är en lättnad i strandskyddet eller inte. Risken finns att de områden som "blir kvar" när kriterierna uppfyllts i praktiken är ointressanta för byggande och boende. Lägg därtill att länsstyrelsen ges möjlighet att återinföra strandskyddet om ett område skulle visa sig vara bra för sitt syfte, så blir utfallet av hela förslaget ytterst osäkert.

Delar av förslaget som bör ändras

- Att risk för ras och skred och översvämningrisk (inklusive skyfall) knyts till strandskyddets syften och därmed automatiskt kommer exkludera sådana platser från att kunna bli landsbygdsområden är inte bra. Dessa risker bör även fortsatt behandlas om just risker där det i de flesta fall går att styra placering av byggnader, eventuellt i kombination med vanliga byggnadstekniska åtgärder, för att eliminera relevanta risker på just den platsen.

Förslag som saknas

- Det bör i en ny lagstiftning finnas möjlighet att bättre anpassa strandskyddets utbredning från stranden till de platsspecifika förutsättningar. Exempelvis bör digniteten på en avskiljande gata/väg vara betydligt mindre än dagens tolkning, topografiska formationer av olika slag bör också kunna användas för avgränsning. I detta ligger då att komma ifrån den strikta 100-metersregeln som i ute verkligheten alltför ofta blir märklig och inte har någon inverkan på strandskyddets syften.
- För befintliga byggnader som ges ändrad användning, exempelvis en föreningsgård som byggs om till bostadshus, ska undantag från strandskydd ges om alternativet bedöms vara att byggnaden står och förfaller eller måste rivas för att det ursprungliga syftet inte längre finns.
- Inom planlagt område där strandskyddet är upphävt bör ändrad användning vid planläggning inte med automatik (så som det fungerar idag) generera en ny prövning mot de särskilda skälen.
- Dagens krav på *passage* längs stranden, eller den tolkning på när passage ska krävas, är många fall orimlig. Främst gäller det redan avstyckade fastigheter längs stranden som inte är planlagda där enda möjligheten att nå passageytan är från vattnet. För befintliga fastigheter av "rimlig" storlek, exempelvis under 2 000 m², bör vara undantagna från passagekrav oavsett hur byggnaderna på fastigheten är placerade.

Övrigt

- Det är bra att undantaget för de areella näringarna föreslås utredas. Förutsägbarheten bör öka och en breddning till dagens och morrondagens näringar bör göras och anpassas till hur dessa verksamheter ofta bedrivs på deltidbasis.

Tony Ring
Kommunstyrelsens ordförande

Inga-Lill Andersson
1:e vice ordförande

Liselotte Eriksson
2:e vice ordförande